

Pirkanmaan
Hoitokoti

*Vuosikertomus
2008*

1988 - 2008

Syöpäpotilaiden Hoitokotisäätiö Pirkanmaan Hoitokoti

Vuosikertomus 2008

Johtajan katsaus	3
Syöpäpotilaiden Hoitokotisäätiön hallinto	4
Kuolevan potilaan hyvä hoito vuodeosastolla	4
Kotisaattohoito	5
Omaisten tukeminen	6
Henkilökunta	6
Vapaaehtoistoiminta laadukkaana saattohoidon osana	8
Sielunhoidolliset palvelut	9
Yhteistyö- ja ulkopuoliset tukitoiminnot	9
Saattohoidon laatu	9
Koulutus- ja tutkimustoiminta sekä muu yhteiskunnallinen vaikuttaminen	10
Arvio tulevasta kehityksestä	11
Talous	11
Tuloslaskelma	14
Tase	15
Talousarvion toteutuminen	16
Tillintarkastuskertomus	17

Johtajan katsaus

Juhlavuotta 2008 on helpompi luonnehtia kuvin, jotka kertovat paljon enemmän toimintavuoden tunnelmista ja tapahtumista. Pirkanmaan Hoitokodin juhluvuosi alkoi 4.1.2008 aamuisella henkilökunnan muistamisella ja jatkui aina iltajuhliin saakka.

Helmikuussa ulkopuoliset arvioijat antoivat palautetta toimintajärjestelmästä. Hoitokotia markkinoitiin helmikuussa Superin päivillä Tampereella ja maaliskuussa Sairaanhoidajapäivillä Helsingissä. Hoitokodin oma kutsuseminaari yhteistyökumppaneille toteutettiin liput liehuen Mikael Agricolan päivänä huhtikuussa. Toukokuussa saatiin 20-vuotisjuhlakirja painosta ja julkaisemistilaisuus toteutettiin kesäkuun alussa. Heinäkuussa jätettiin haikeat jäähyväiset ensimmäiselle osastonhoitajalle. Elokuussa aloitti uusi osastonhoitaja Pia Stenvik.

Syyskuussa valmisteltiin ja lokakuussa Aleksis Kiven päivänä juhlistettiin myönnettyä laatusertifikaattia. Marraskuussa järjestettiin perinteiset joulumyyjäiset ja joulukuussa rauhoituttiin joulun viettoon.

*Hoitokodin
20-vuotis Juhlakirja*

Hoitokodin alusta mukana olleet työntekijät: Tuula Saarinen, Paula Holmela, Maarit Halonen, Leena Alanko, Anja Smolander ja Timo Leino.

Perinteiset joulumyyjäiset 2008

Laatusertifikaatin vastaanottoa 10.10.2009 pääaulassa. Vasemmalta Tiina Surakka, Anne Qvintus Inspecta Serifiointi Oy:sta ja istumassa uusi osastonhoitaja Pia Stenvik sekä muu juhlaväki.

Raatihuoneella Tampereen kaupungin kutsuvieraina.

1. Syöpäpotilaiden Hoitokoti-säätiön hallinto

Syöpäpotilaiden Hoitokotisäätiö on perustettu vuonna 1985. Säätiön tarkoituksena on työskennellä pitkäaikais-sairaiden loppuvaiheen elämänlaadun parantamiseksi ja siihen liittyvän hoidon ja tutkimustyön tukemiseksi. Säätiö perusti ylläpitämänsä Pirkamaan Hoitokodin palvelemaan kaikkia kansalaispiirejä. Ensimmäinen potilas saapui 4.1.1988, joten vuosi 2008 oli Pirkanmaan Hoitokodin toiminnan 20-vuotisjuhlavuosi.

Pirkanmaan Hoitokodin 20-vuotisjuhlapäivänä 4. tammi-kuuta muistettiin Hoitokodin omalla standaarilla Paavo Kortekangasta, Lennart Doepelia, Eila Häihälää ja Terttu Rantalaa, jotka ovat toimineet luottamushenkilöinä toiminnan alusta asti. Samassa tilaisuudessa Eila Häihälä sai Tasavallan Presidentin hänelle myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkin.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto kokoontui sääntömääräisiin kevät- ja syyskokouksiin hyväksyen toiminta- ja taloussuunnitelman sekä vahvistaen tilinpäätöksen. Hallintoneuvostoon kuuluivat piispa Paavo Kortekangas puheenjohtajana, terveystieteen tohtori Hilikka Laakso varapuheenjohtajana sekä jäsenenä diplomi-insinööri Lennart Doepel, lääketieteen tohtori Tapani Hakala, sairaanhoitopiirin johtaja Rauno Ihalainen, toimitusjohtaja Asko Koskinen, lääketieteen tohtori Ulla-Kaija Lammi, kaupunginjohtaja Markku Rahikkala, ministeri Jarmo Rantanen, sosiaalineuvos Seppo Rantanen, apulaispormestari Irja Tulonen ja professori Jarmo Visakorpi.

Hallitus

Hallitus kokoontui 9 kertaa ja siihen kuuluivat vuonna 2008 terveydenhuolto-neuvos Eila Häihälä puheenjohtajana, johtaja Antero Paalanen varapuheenjohtajana sekä jäsenenä lääninneuvos Markku Jokela, rovasti Juhani Marjokorpi, ekonomi Terttu Rantala sekä johtaja Rauno Ulonen.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajina toimivat KHT Mirja Juusela, varahenkilö HTM Tuija Siuko ja KHT Tero Lindell, varahenkilö KHT Antti Pitkäniemi.

Johtoryhmätyö

Johtoryhmätyöskentelyä integroitiin juhlavuotena sertifioituun toiminta- ja laatu-järjestelmään. Näin laajennetussa kokoonpanossa ja moniammatillisena työskentely-

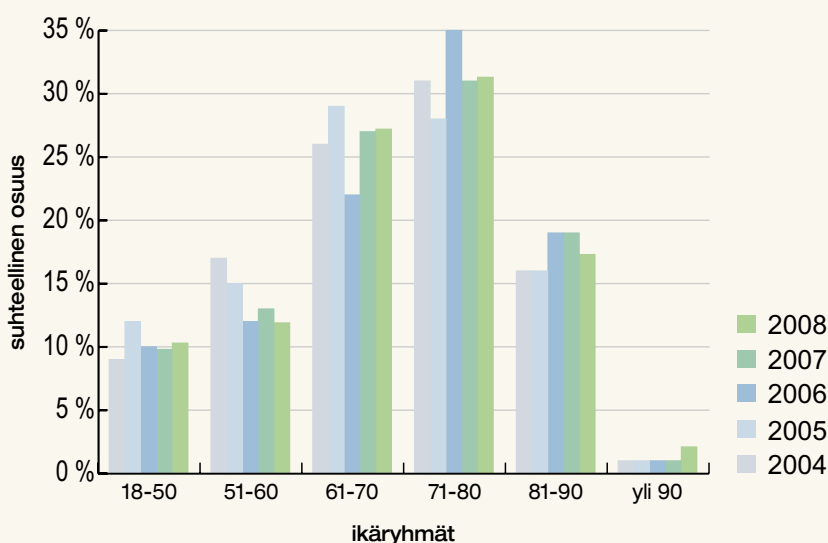
nä toteutettiin entistäkin järjestelmällisemmin toiminnan suunnittelua, kehittämistä ja arviointia. Laajennettuun johtoryhmään kuuluivat osastonhoitajan, ylilääkärin, talouspäällikön ja johtajan lisäksi myös kotisaattohoidon, omaisten tukemisen ja vapaaehtoistoiminnan vastuuhenkilöt. Ylilääkärin, osastonhoitajan ja johtajan tapaamisia pidettiin 1-2 kertaa kuukaudessa. Näissä kokouksissa tavoitteena oli uuden hoitotyön lähijohtajan työhön perehdyttäminen kokonaistoiminnan näkökulmasta.

2. Kuolevan potilaan hoito vuodeosastolla

Vuodeosaston kuormitus oli 91 % (93 % v. 2007) ja tammi-joulukuussa käytössä oli keskimäärin 21,8 sairaansijaa (22,2 v. 2007). Hoitopäiviä oli 7968 (8116/v. 2007). Vaihtuvuus oli edellisvuotta runsaampaa ja osastohoitoon otettiin 13,6 % edellisvuotta enemmän potilaita (243/214). Potilaista naisia oli 127 (132) ja miehiä 116 (82). Päättäneitä hoitajaksoja oli 16 % edellisvuotta enemmän (242/209), kotiutusten määrä oli lähes sama kuin edellisvuonna (46/41). Potilaita kuoli osastohoidossa 189 (161 v.2007). Kotilomalla kuoli yksi potilas. Suurin osa potilaista oli edellisvuoden tapaan syöpäpotilaita (94 %).

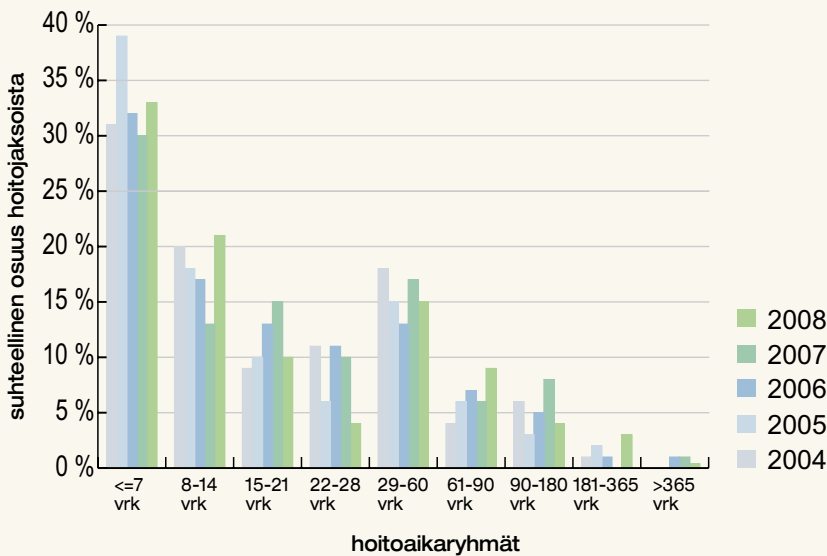
Potilaiden keski-ikä oli 70 vuotta (v. 2007/73 vuotta). Nuorin potilas oli 18-vuotias ja vanhin 97-vuotias. *Kuviossa 1 on kuvattu potilaiden ikäjakaumaa vuosina 2004-2008.*

Kuvio 1. Potilaat ikäryhmittäin vuosina 2004-2008

Keskimääräinen hoitoaika oli 38 vuorokautta (39 vuorokautta vuonna 2007). Kuviossa 2 on hoitoaikojen suhteellinen jakauma vuosina 2004 - 2008. Lähes 2/3 potilaista (64 %) oli hoidossa korkeintaan 3 viikkoa. Yli vuoden potilaina olleita oli 1 (v. 2007 kaksi), pitkäai-

Kuvio 2. Potilaiden hoitoaikojen jakaumat vuosina 2004-2008

kaishoitopäätös tehtiin 7 potilaalle hoitoajan ollessa yli puoli vuotta (v. 2007 yksi potilas). Muihin hoitolaitoksiin siirrettiin edellisvuoden tavoin yhteensä viisi potilasta. Edelleen suurimman ryhmän muodostivat hoitoajaltaan viikon tai alle sen olevat potilaat 33 % (v. 2007 30 %), seuraavaksi suurin ryhmä oli toimintakertomusvuonna 1-2 viikkoa hoidossa olevat potilaat 21% (v. 2007 13 %).

Kaikki pirkanmaalaiset kunnat varasivat määrärahoja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kautta ostettaviin saattohoitopalveluihin Hoitokodista. Potilaita oli 14 eri kunnasta (v. 2007/ 11). Hoitopäivistä 95 % (v. 2007 92 %) käytettiin tamperelaisten potilaiden hoitoon ja päätyneistä hoitojaksoista 92 % (v. 2007 90 %) oli tamperelaisten. Edellisvuodesta muut kunnat vähensivät selvästi suoria ostoja Hoitokodista (-68 %), mutta taas lisäsivät hieman palvelujen ostoja sairaanhoitopiirin kautta (+ 6 %).

3. Kotisaattohoito

Hoitokodin kotisaattohoito pyrki tukemaan potilaan selviytymistä omassa kodissaan mahdollisimman pitkään, potilaan ja omaisen niin toivoessa myös kuolemaan asti. Kotipotilaille pyrittiin järjestämään joustava siirtyminen osastohoitoon voinnin heikentyessä.

Ympäri vuorokautinen puhelintuki, mahdollisuus soittaa Hoitokotiin vuorokauden ajasta riippumatta, toi kotipotilaille ja heidän läheisilleen turvallisuuden tunnetta. Potilaalle järjestettiin tarvittaessa myös mahdollisuus intervallihoidotukseen Hoitokodissa esimerkiksi omaisen jaksamisen tukemiseksi tai

kokonaishoidon arvioimiseksi.

Pirkanmaan Hoitokodin kotisaattohoito teki tiivistä yhteistyötä erityisesti Tays:n palliatiivisen yksikön kanssa. Potilaan voinnin huonontuessa ja hoidon luonteen siirtyessä enemmän kohti saattohoitoa, oli potilaalla ja perheellä mahdollisuus osallistua Hoitokodin päiväkeskuksen toimintaan tai saada joustavasti Hoitokodin kotisairaanhoidajan tukikäyntejä kotiin. Kotipotilaille ja omaisilla oli mahdollisuus tulla Hoitokodin päiväkeskukseen kerran viikossa. Siellä heillä oli mahdollisuus saada palveluita, tukea ja ohjausta koko moniammatilliselta tiimiltä. Kotipotilaille ja heidän omaisilleen tehdystä kyselyssä kävi ilmi, että potilaat ja omaiset kokivat moniammatilliselta työryhmältä ja vapaaehtoistyöntekijöiltä päiväkeskuksessa saamansa palvelut ja tuen erittäin tärkeiksi. Taulukossa 1 on kotisaattohoidon toimintalukuja vuosilta 2004-2008.

Hoitokodin kotisaattohoidon yhteistyötä jatkettiin kunnallisen kotihoidon ja uutena toimintamuotona aloittaneen kotiutustiimin kanssa. Hoitokodin kotisairaanhoidajan rooli oli olla oireenmukaisen hoidon asiantuntija sekä potilaan ja perheen tuki parantumattomassa sairaudessa ja kuoleman lähestyessä.

Hoitokodin kotisairaanhoidajan rooli korostui kotipotilaan voinnin huonontuessa ja kuoleman lähestyessä. Kotikäyntien turvin voitiin kotona selviytymistä usein jatkaa ja mahdollistaa myös kuoleminen kotona, potilaan ja omaisen niin toivoessa. Kotona kuoli v. 2008 yhdeksän potilasta (v. 2007/20).

Hoitokodin kotisairaanhoidajan rooli korostui kotipotilaan voinnin huonontuessa ja kuoleman lähestyessä. Kotikäyntien turvin voitiin kotona selviytymistä usein jatkaa ja mahdollistaa myös kuoleminen kotona, potilaan ja omaisen niin toivoessa. Kotona kuoli v. 2008 yhdeksän potilasta (v. 2007/20).

	2004	2005	2006	2007	2008
Sairaanhoitajan ensikäynti	156	146	57	103	80
Ensikäynnin osuus käynneistä	35 %	41 %	15 %	25 %	17 %
Sairaanhoitajan uusintakäynti	244	209	317	312	390
Sairaanhoitajan kotikäynnit yht.	400	355	374	415	470
Puhelinkonsultaatiot	339	276	222	150	128
Potilaita kotihoidossa	131	114	116	139	115
Potilaita päiväkeskuksessa	56	51	40	63	67
Potilaan päiväkeskuskäyntejä	441	342	406	404	436
Käynnit yhteensä	841	697	780	819	906

Taulukko 1. Kotisaattohoidon toimintalukuja v.2004 -2008.

Kunnallisen kotihoidon ja seurakunnan kanssa pidettiin vuoden aikana yhteistyöneuvotteluita ja kotihoidon henkilökunnalla oli edellisvuosien tapaan mahdollisuus osallistua maksutta Hoitokodin järjestämiin Elämää kuolevan lähellä -koulutuspäiviin. Osallistujia oli yhteensä kolme (v. 2007/ 1).

4. Omaisten tukeminen

Potilaan omaisten ja perheen tukeminen kuuluu kaikille Hoitokodissa työskenteleville korostuen kuitenkin omahoitajien, sosiaalityöntekijän ja lääkärin työssä. Perhettä tukevat työssään myös musiikkiterapeutti, fysioterapeutti sekä Hoitokodin pappi. Omaisten tukemisen vastuuhenkilönä toimi sosiaalityöntekijä.

Keskeisiä toimintamuotoja omaisten tukemisessa ovat erilaiset omaisten ryhmät. Sekä kotona että osastolla olevien potilaiden omaisilla ja läheisillä oli mahdollisuus osallistua keskusteluryhmiin, joita järjestettiin kaksi kertaa viikossa. Vetäjinä näissä ryhmissä toimivat pappi, sosiaalityöntekijä sekä omaisten tukemiseen koulutetut vapaaehtoistyöntekijät. Osallistumiskertoja vuoden aikana ryhmässä oli 156. Lisäksi omaisia kutsuttiin Hoitokodille kolme kuukautta kuoleman jälkeen järjestettävään muisteluiltaan. Näissä illoissa oli mukana vuoden aikana neljä eri hoitajaa sekä sosiaalityöntekijä, pappi ja vapaaehtoistyöntekijöitä. Ryhmiin osallistuvilta omaisilta kerättiin palautetta Hoitokodin toiminnan ja ryhmien kehittämiseksi.

Omahoitajan järjestämiä yhdessä potilaan, omaisten ja hoitohenkilökunnan kesken pidettäviä saattohoitoneuvotteluita pidettiin edellisvuotta enemmän (143). *Taulukossa 2* on kuvattu omaisten mukana olemisen muotoja vuosina 2004-2008.

Syyskaudella aloitti leskille suunnattu vertaistukiryhmä,

joka kokoontui viisi kertaa. Leskillä on vertaistukiryhmässä mahdollisuus saada tukea samassa elämäntilanteessa olevan toisen omaisen kanssa sekä luoda ystävyyssuhteita muiden ryhmään osallistuvien kesken. Ryhmässä oli mukana yhteensä 22 omaista, joista 12 miesleskeä. Keskimäärin ryhmiin osallistui 13 henkilöä. Ryhmä jatkaa kokoontumisia myös kevätkauden 2009. Leskien vertaistukiryhmän aloittamisesta teki sairaanhoitaja Marjut Hiljanen opinnäytetyön, jonka perusteella ryhmää on kehitetty. Omaisia tuettiin myös musiikkiterapeutin vetämässä musiikkipainotteisessa sururyhmässä.

Eryteisesti kiinnitettiin huomiota nuorten leskien sekä alaikäisten lasten vanhempien tuen saantiin jakamalla systemaattisesti näille omaisille Lapsen suru-esitettä sekä kirjallista infomateriaalia vertaistuen saamiseksi.

5. Henkilökunta

20-vuotisjuhlapäivänä muistettiin toiminnan alusta saakka olleita kuutta työntekijää sekä niitä 15 työntekijää, jotka olivat olleet 10 vuotta tai pidempään Hoitokodissa. Hoitokodin henkilökuntamäärä lisääntyi vuoden alusta, kun osana saattohoitotyön kehittämistä hoitajien määrää lisättiin yhdellä. Tavoitteena hoitohenkilökunnan lisäyksellä oli syventää omahoitajuutta sekä varmistaa lääkehoidon toteutuksen korkeatasoisuus. Kokonaishenkilökuntamäärä sijaisineen oli noin 45.

Hoitotyön toimia oli 21: osastonhoitaja, osastohoidon apulaisosastonhoitaja (uusi) ja kotisaattohoidon apulaisosastonhoitaja, 14 sairaanhoitajaa ja neljä perus-/lähihoitajaa. Lääkäreitä oli yksi. Hallinto- ja toimistohenkilökuntaan kuuluivat johtaja, osa-aikainen talouspäällikkö sekä toimistos sihteeri. Eriytyistyöntekijöitä olivat kokonais-

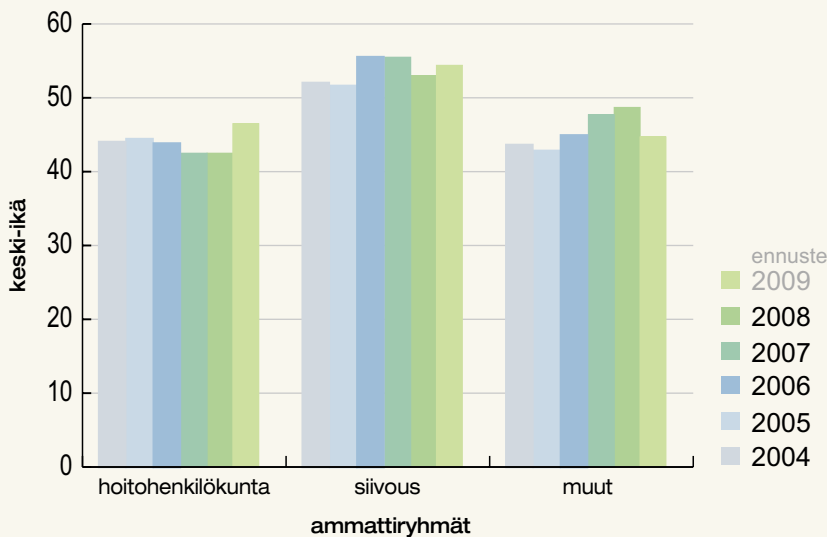
palvelusihteeri, sosiaalityöntekijä ja vapaaehtoistoiminnan ohjaaja sekä osa-aikaiset fysioterapeutti ja kiinteistönhoitaja. Ravitsemushuollossa ja vuodeosaston puhtaanapidossa työskenteli emännän lisäksi neljä hoitoapulaista sekä toimintahuoltaja.

RAY-rahoitus liittyi edellisvuosien tapaan pääsääntöisesti vapaaehtoistoiminnan, omaisten tukemisen sekä hengellisen palvelun toteuttamiseen ja kehittämiseen. RAY-rahoitusta käytettiin myös kotisaattohoitoon, johon saatiin myös Tampereen kaupungilta toiminta-avustusta.

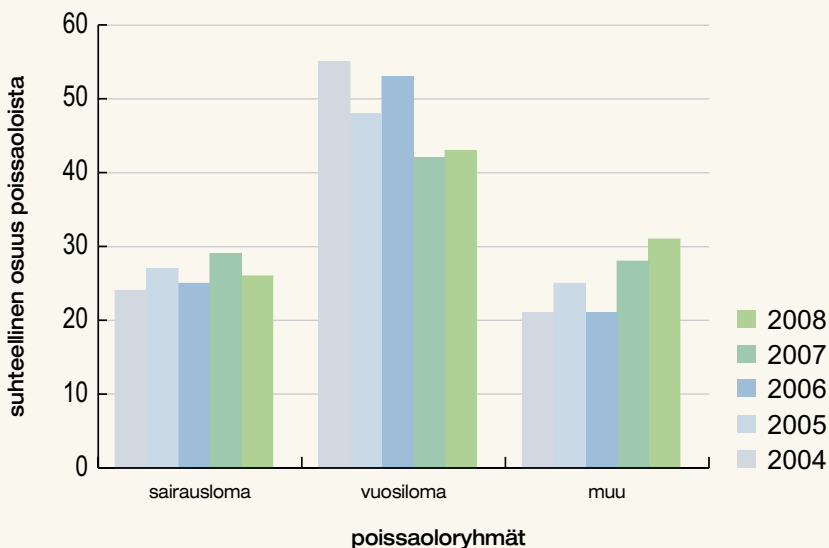
Työmarkkina- ja yhdistelmätuella työskenteli kaksi henkilöä. Edellisvuonna uutena kokeiluna aloitettua yhteistyötä Tampereen kaupungin kuntouttavan toiminnan edustajien kanssa jatkettiin ja kevään ajan jatkoivat vielä kaksi työ-

	2004	2005	2006	2007	2008
Potilaita kuollut	195	194	190	161	189
Saattohoitoneuvotteluita	145	156	139	116	143
%-osuus	74 %	80 %	73 %	72 %	76 %
Omaisia läheisensä kuolinhetkessä	138	137	115	94	106
%-osuus	71 %	71 %	61 %	58 %	56 %
Omaisia läheisensä jäähyväishetkessä	175	158	156	117	121
%-osuus	90 %	81 %	82 %	73 %	64 %
Omaisyhmissä potilaan hoidon aikana	261	161	175	189	156
Kolme kuukautta läheisen kuolemasta -illoissa	134	112	110	102	122

Kuvio 3. Henkilökuntaryhmien keski-ikä vuosina 2004- 2008 sekä ennuste vuodelle 2009

Kuvio 4. Erilaisten poissaolojen suhteellinen osuus vuosina 2004-2008

harjoittelijaa. Edellisvuosien tapaan kaksi henkilökunnan omaa lasta työskenteli kumpikin kaksi viikkoa heinäkuussa ns. Tienaa euroja – nuorina Hoitokodissa.

Henkilökunnan keski-ikä laski hieman ollen 45,3 (46,2) vuotta. Kuviossa 3 näkyy ammattiryhmittäin henkilökunnan keski-ikä ja sen muuttuminen vuosina 2004-2008 sekä ennuste vuodelle 2009.

Henkilökunnan vaihtuvuus oli normaalia. Hoitokodin ensimmäinen osastonhoitaja Leena Alanko jäi eläkkeelle 1.10 ja uusi osastonhoitaja Pia Stenvik aloitti 15. elokuuta. Lääkärin suunniteltujen lomien sijaisena oli lääkäri Tuula Tikka. Osa-aikaeläkkeellä jatkoivat kaksi sairaanhoitajaa, joista kumpikin oli loppuvuodesta jo ohittanut nk. ammattieläkeikänsä. Sairaanhoitaja Eija Korpela siirtyi yliopistosairaalan palvelukseen ja häneltä 1.6 va-

pautuneeseen toimeen vakinaistettiin sairaanhoitaja Sari Viheriäkoski.

Pitkiä määräaikaisia sijaisuuksia syntyi kahdesta määräaikaisesta työkyvyttömyyteen perustuvasta poissaolosta, yhdestä pitkästä sairauslomasta, kolmesta opintovapaasta, kahdesta hoitovapaasta sekä loppuvuodesta alkaneesta äitiyslomasta. Poissaoloja vuosilta 2004 – 2008 on kuvattu kuviossa 4. Vuosilomien osuus kaikista poissaoloista oli suurin. Palkallisten poissaolojen osuus kaikista poissaoloista kasvoi ja oli 63 % (v. 2007 59 %).

Saattohoidossa henkilökunnankin yhteisöllisyyttä ylläpidettiin monin tavoin. Juhlavuotena tilaisuuksia järjestettiin paljon myös ulkopuolisille yhteistyökumppaneille. Henkilökunta koulutautui aktiivisesti sekä työajalla että omalla ajalla. Esimerkiksi kotisaattohoidon apulaisosastonhoitaja aloitti vuoden erikoistumisopinnot mielenterveystyöstä ja johtaja sosiaali- ja terveysjohtamisen yliopistollisen jatkokoulutusohjelman. Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja jatkoi terveystieteiden maisteriopintojaan, yksi sairaanhoitajista jatkoi edellisyyksynä alkamaansa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opintoja ja kaksi lähihoitajaa jatkoivat sairaanhoitajatutkintoon johtavia opintojaan. Myös kolmas lähihoitaja aloitti sairaanhoitajatutkintoon tähtäävät opinnot.

Saattohoitokotien yhteinen koulutuspäivä järjestettiin alkuvuodesta Espoossa. Edellisvuosien tapaan ulko-

puolisiin koulutuksiin osallistuttiin yhteistä koulutuspäivää lukuun ottamatta edustusperiaatteella. Työntekijöistä 37 eri henkilöä (v. 2007 31) osallistui johonkin ulkopuoliseen koulutukseen. Näitä koulutustilaisuuksia oli yhteensä 46. Välittömät koulutuskustannukset olivat lähes 20 000 euroa ja palkallisia koulutuspäiviä oli yhteensä 141 ja sijaisia tarvittiin 117 päivälle.

Henkilökunta myös itse koulutti aktiivisesti sekä Hoitokodissa että Hoitokodin ulkopuolella. Työajalla tapahtuvassa kouluttamisessa laskuttajana toimi pääsääntöisesti Hoitokoti, mutta työntekijöillä oli myös mahdollisuus kouluttaa omalla ajallaan. Hoitokodissa alettiin ylläpitää koulutus- ja osaamisrekisterin rinnalla erillistä kouluttajarekisteriä. Näin henkilökuntaa voi kysyä asiantuntijakouluttajiksi tilanteis-

sa, joissa ei haluta hyödyntää Hoitokodin järjestämää koulutusta. Taulukkoon 3 on kerätty Hoitokodissa ja sen ulkopuolella toteutuneita kouluttajätietoja juhluvuonna 2008.

Nimi	Ammattinimike	Koulutus Hoitokodissa	Koulutus muualla, Hoitokoti laskuttaa	Koulutus muualla, itse laskuttaa	Saattohoitotyöstä oman ammattiryhmän asiantuntijana	Omaisten tukeminen	Oireita lievittävä hoito	Vapaaehtoistyö	Muu (oma asiantuntijuus)
Leena Alanko	osastonhoitaja	x		x	x	x	x		x
Timo Leino	yllilääkäri	x		x	x		x		x
Liisa Lehtipuu-Vuokola	sosiaalityöntekijä	x				x			
Anja Smolander	kotisairaanhoidon apulaisosastonhoitaja	x			x		x		
Riitta Antamo	apulaisosastonhoitaja	x			x	x			
Johanna Colliander	vapaaehtoistoiminnan ohjaaja	x						x	x
Helena Leino	fysioterapeutti	x			x				
Tiina Surakka	johtaja	x	x		x	x		x	x
Eeva Majamäki	siaraanhoitaja	x			x				
Arja Grönlund	siaraanhoitaja	x		x	x	x			x
Eija Mattila	siaraanhoitaja	x		x	x		x		
Denis Kucevic	lähihoitaja	x		x	x				
Sirpa Rissanen	palvelusihteeri	x			x	x			

Taulukko 3. Vuonna 2008 Pirkanmaan Hoitokodin kouluttajina toimivat henkilöt ja heidän asiantuntija-alueensa

6. Vapaaehtoistoiminta laadukkaan saattohoidon osana

Hoitokodin juhluvuonna kokopäiväinen vapaaehtoistoiminnan ohjaaja jatkoi järjestelmällistä vapaaehtoistoiminnan kehittämistä. Lisäksi hän toimi johtajan lomasijaisena. Uusia vapaaehtoistyöntekijöitä haettiin sekä keväällä että syksyllä. Uusia vapaaehtoistyöntekijöitä tuli toimintaan mukaan 24 ja vapaaehtoisura päättyi 15 vapaaehtoisella. Vuoden lopussa toiminnassa oli mukana 94 vapaaehtoistyöntekijää, joista 79 aktiivista.

Toimintakertomusvuonna vapaaehtoistyöntekijöiden vapaaehtoistoimintaan käyttämä aika lisääntyi ja oli ensimmäistä kertaa yli 20 000 tuntia. Luku vastaa noin 11,5 henkilön vuotuista työpanosta.

Vapaaehtoistyöntekijöiden perustehtävä eli potilaiden ja omaisten seurana ja tukena oleminen lisääntyi neljänneksellä edellisvuodesta. Erityisesti yöaikainen potilaiden vierellä olo lisääntyi merkittävästi ollen vuositasona yli 1000 tuntia. Vapaaehtoistyöntekijän yöaikaisella seuralla edistettiin ympärivuorokautista inhimillistä ja turvallista potilashoitoa.

Potilaille ja omaisille virkistykseksi järjestettävien ohjelmallisten virkistystuokioiden sisältö ja määrä säilyivät edellisvuosien kaltaisina. Vierailuvia esiintyjä kävi 150 tuokiossa ja näiden lisäksi vapaaehtoistyöntekijät järjestivät 68 erilaista tuokiota omin voimin. Vapaaehtoistyöntekijät osallistuivat edellisvuotta ahkerammin saunapäivien, kotipotilaille ja -omaisille järjestettävien päiväkeskuspäivien, potilaiden musiikillisten keskusteluryhmien sekä hartauksien ja ehtoollishartauksien avustustehtäviin. Potilaille ja omaisille tehdyt palautekyselyt osoittivat potilaiden ja omaisten olleen erittäin tai melko

tyytyväisiä vapaaehtoistyöntekijöiden toimintaan ja järjestettyihin virkistystuokioihin.

Käytännöllisiin tehtäviin vapaaehtoistyöntekijät panostivat yli 6000 tuntia. Askartelutiimi ahersi yli 2800 tunnin ajan ja leipomistiimi kokoontui aiempia vuosia tiheämmin.

Vapaaehtois-työntekijöiden ylläpitämän Kymppi-Kirppiksen toiminta vakiintui. Pienimuotoista varainkeruuta toteutettiin lisäksi perinteisillä kevät- ja joulumyyjäisillä sekä kävelytempauksella Tampere-päivän avointen ovien yhteydessä. Ensimmäistä kertaa oltiin mukana myös Aamulehden joulumyyjäisissä Tampere-talossa, myytiin teatterilippuja Hoitokodin hyväksi sekä kokeiltiin joulu-kuusimyyntiä vapaaehtoisvoimin.

Hoitokotia ja vapaaehtoistoimintaa tehtiin tunnetuksi osallistamalla Tampereen kaupungin Elonpolkuja-verkoston organisoimiin Astu Suveen –tapahtumaan ja kevätkävelyyn. Vapaaehtoistyöntekijät olivat palvelemassa myös Aleksanterin kirkossa alkuvuonna järjestetyn Tuomas-messun vastuutehtävissä. Toimintakertomusvuoden aikana Hoitokoti ja vapaaehtoistoiminta olivat myönteisesti esillä lisäksi lukuisissa tiedotusvälineissä.

Erilaisille tutustumisryhmille sekä Elämää kuolevan lähellä –koulutuspäivien opiskelijoille vapaaehtoistyöntekijät esittelivät vapaaehtoistoimintaa ja Hoitokodin tiloja edellisvuosia useammin. Vapaaehtoistoiminnan organisoimiskurssi järjestettiin kahdesti omaa vapaaehtoistoimintaa aloittaneille tai sitä suunnitteleville yhteisöille. Yhteistyötä käynnistettiin Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan ja -työn laitoksen kanssa; Hoitokotia tarjottiin ja käytettiin yhtenä opintoihin liittyvänä harjoittelupaikkana. Myös useita sairaanhoitaja-opiskelijoiden oppinnäytetöitä

valmistui vapaaehtoistoiminnasta vuoden 2008 aikana.

Vapaaehtoistyöntekijöiden Hoitokodilta saamat tukimuodot, sisältäen muun muassa tiimipalaverit, työnohjaukset, koulutukset sekä yhteiset tapahtumat henkilökunnan kanssa, säilyivät edellisvuoden kaltaisina ja hupiryhmä jatkoi yleisönsä viihdyttämistä Hoitokodin väen yhteisissä illanvietoissa.

7. Sielunhoidolliset palvelut.

Hoitokodissa jatkui syksystä 2006 loppuvuoteen 2009 kestävä kokeilu, jossa Hoitokoti ostaa sairaalasielunhoidolliset palvelut seurakuntayhtymältä kolmena päivänä viikossa. Hoitokodille nimetyn papin, sairaalapastori Eija Tohnin erikoistumiskoulutuksesta johtuen myös muut sairaalasielunhoitajat toimivat hänen sijaisenaan eripituisia jaksoja toimintakertomusvuonna. Edelleen kaikki sairaalasielunhoitajat olivat käytettävissä päivystysluonteisissa sielunhoitotehtävissä. Hoitokodille toiminnan alusta asti sovittua sairaalasielunhoidon palvelua (2 x ½ pv) muutettiin ja kohdistettiin enemmän sekä henkilökunnan yksilötyönohjaustarpeeseen että leskien vertaistukiryhmään.

Pääpaino oman papin työssä oli kahdenkeskisissä sielunhoitokeskusteluissa potilaiden ja heidän omaistensa kanssa. Ensisijaisesti papin työaika käytettiin potilaiden kanssa keskustelemiseen.

Ympäristökuntien papit ja kanttorit sekä sairaalasielunhoitajat pitivät viikoittaiset hartaushetket edellisvuonna aloitettua kuukausittain pidettyä hengellisten laulujen toivelauluhetkeä jatkettiin hyvän palautteen ja runsaan osallistumisen innoittamana. Pihakirkkoja järjestettiin myös edellisvuoden tapaan kaksi kertaa kesän aikana. Toimintakertomusvuonna aloitettiin positiivista palautetta saanut vapaaehtoistyöntekijöille ja työntekijöille suunnattu rukouspiiri. Pappi osallistui myös uusien vapaaehtoistyöntekijöiden vuosittaiseen kouluttamiseen omalta alueeltaan, lisäksi hän luennoi keväällä Helsingissä aiheesta hengellisyys saattohoidossa.

Oma pappi oli mukana myös omaisten muisteluilloissa, kaksi kertaa keväällä ja kaksi kertaa syksyn aikana. Papin läsnä oloinen illoissa koettiin myönteisenä ja tärkeänä asiana. Hoitokodin oma pappi pyrki olemaan mahdollisimman vapaasti käytettävissä päivittäisessä Hoitokodin elämässä ja niissä tilanteissa, jotka siellä ovat ja syntyvät. Toimintaan kuuluivat yksityisehtoolliset, jäähyväishetket ja keskustelut. Saattohartauksia pidettiin papin työpäivinä. Näitä oli yhteensä 17. Hautaan siunaamiset sen sijaan toteutuivat sovitusti pääsääntöisesti seurakuntatyönä potilaan omassa seurakunnassa.

8. Yhteistyö- ja ulkopuoliset tukitoiminnot

Saattohoitokotien välinen yhteistyö toteutettiin lähinnä yhteisellä koulutuspäivällä alkuvuodesta. Kaikki neljä saattohoitokotia luovuttivat yhteisen kannanoton saattohoidosta Suomessa peruspalveluministeri Paula Risikolle syksyllä. Loppuvuodesta Koivikkokodin kanssa sovittiin mahdollisesta yhteisestä opintokäyntimatkasta Englantiin keväällä 2009. Konsultaatio- ja koulutusapua annettiin sekä Kaakkois-Suomen saattohoitoyhdistykselle, Jyväskylän saattohoitokotihankkeille että Perä-Seinäjoen Sillanpää-kodille.

Pirkanmaan Hoitokodin kannatusyhdistys ry. tuki edellisvuosien tapaan henkilökunnan kouluttautumisia. Kolme työntekijää sai tukea sairaanhoitajaopintoihinsa.

Ulkopuoliset palvelut. Ulkopuolinen kiinteistöhuolto sisältää rakennuksen ja piha-alueen kunnossapidon, siihen liittyvän tarvittavan kiinteistöhuollon mm. LVI-laitteistojen ennakko- ja paloturvallisuusvälineistön huollot sekä lääkkeellisen kaasun toimivuuden varmistamisen. Toimijana Hoitokodissa jatkoi edellisvuonna valittu *Las-sila ja Tikanoja Oy*. Turvallisuuspalvelut jatkuivat *ISS Oy:llä* ja *Niscayah Oy* vastasi kulunvalvonnan ylläpito- ja päivivitystarpeista.

Palkanlaskenta ja tietohallintopalvelut ostettiin edellisvuosien tapaan *Tampereen kaupungilta (KIPALA ja TIO)*. Kaupungilta ostettavat *Tullinkulman Työterveyshuollon* palvelut kilpailutettiin tulevalle vuodelle.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä ostettiin entiseen tapaan *apteekki- ja hoitotarvikepalvelut*. Uutena toimintana osana laatujärjestelmää sovittiin teknisten palveluiden ostosta. Näin sekä ruokahuollossa että potilashoidossa käytettävien laitteiden toimivuus saatiin järjestelmällisen ennakko- ja korjauksen piiriin.

Liinavaatehuollon osalta työvaatehuollon palveluiden osto siirtyi Comfortalta 1.9 lukien *Pirkanmaan Pesulinjalle*. Myös potilasliinavaatehuolto siirtyi samalle toimittajalle loppuvuodesta.

Henkilökunnan työnohjaajana toimi edellisvuoden tapaan Maj-Lis Kartano ja vapaaehtoistyöntekijöiden työnohjaajana Kaija Maria Junkkari. TtT Varpu Lipponen aloitti työnohjaajakoulutukseensa liittyen vapaaehtoistoiminnan ohjaajan yksilötyönohjaajana.

9. Saattohoidon laatu

Pirkanmaan Hoitokoti haki ISO 9001:2000 järjestelmän mukaista sertifikaattia ja ulkopuolinen auditointi toteutettiin *Inspecta Sertifointi Oy:n* kahden arvioijan toimesta helmikuussa 2008. Hoitokodille myönnettiin sertifikaatti kesäkuussa ja virallinen sertifikaatin vas-

taanottaminen järjestettiin 10.10. Toiminnan sisäinen arviointi jatkui ulkoisen arvioinnin rinnalla ja keväällä koulutettiin seitsemän sisäisen arvioijan rinnalle neljä uutta arvioijaa. Heillä arviointikohteina olivat liinavaatehuolto sekä siivoustoiminta. Aikaisemmin osittain irrallaan ja ajoittain vaikeasti löydettävät toimintaa ohjaavat dokumentit koottiin yhteen helpottamaan uusien työntekijöiden perehdyttämistä sekä myös takaamaan entistä yhtenäisempää toimintalinjaa. Sovittujen työryhmien jäsenyyksiä päivitettiin. Työryhmissä arvioidaan ja kehitetään pitkällä aikavälillä Hoitokodille tärkeitä toimintoja. Moniammatillinen työryhmä priorisoi osana johtoryhmätyöskentelyä tarvittavia kehittämishankkeita useammalle vuodelle.

10. Koulutus- ja tutkimustoiminta sekä muu yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Koulutuskenttänä toimiminen. Yhteistyötä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa jatkettiin. Edellisvuosien tapaan neljä lääketieteen opiskelijaryhmää tutustui Hoitokotiin kahtena eri päivänä. Opiskelijoita oli yli 100. Erilaisia opinto- ja koulutuspäiviä Hoitokodissa järjestettiin 35 (37 v. 2007) ja niissä kävi yhteensä yli 750 henkilöä (n. 700 v. 2007). Hoitokotia markkinoitiin terveydenhuollon työssäharjoittelu-kenttänä erityisesti sairaanhoitajaopiskelijoille. Opetuskentän markkinointia varten sovittiin oman esittelyvideon tekemisestä tulevana vuonna. Kehittämisprojekti on samalla osa taiteen maisteri Tomi Leinon väitöskirjatutkimusta ”Yrityksen käsikirjoittaminen – elokuvakerronta yritysten kehittämisessä”.

Tutkimustoiminta. Edellisvuosien tapaan opinnäytetöitä sekä valmistui että alkoi. Opinnäytetöinä valmistuivat sosiaalityöntekijä Pirkko Ollikaisen pro gradu työ ”Kotisaattohoidon edellytykset. Tutkimus omaishoitajien kokemuksista kotisaattohoitajina ja omaishoidon tuen merkityksestä” Tampereen yliopistosta, Pirkanmaan ammattikorkeakoulun ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijan, sairaanhoitaja Marjut Hiljasen opinnäytetyö ”Leskien ryhmän avulla kohti tulevaisuutta. Tukiryhmän toimintamallin kehittäminen Pirkanmaan Hoitokodilla”, Pirkanmaan ammattikorkeakoulun englanninkieliseltä linjalta valmistuneen sairaanhoitaja Eeva-Liisa Nevalaisen opinnäytetyö ”Death and Dying: Before The Last Breath” sekä Pirkanmaan ammattikorkeakoulun sairaanhoitajakoulutuksesta Maria Nuutisen ja Suvu Luukkosen opinnäytetyö ”Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Pirkanmaan Hoitokodissa”.

Pidempiaikaisina tutkimuksina jatkuivat etnologiatieteiden (kansantiede) opiskelija Pirjo Jouttimäen pro gradu

suomalaisesta kuolemankulttuurista ja sen muutoksesta sekä hoitotieteen tohtoriopiskelija Kaija Helinin väitöskirjatutkimus ”Potilaan katse – kuvataiteen kokemus ja merkitys saattohoidon kontekstissa”.

Uusina tutkimuksina alkoivat Tomi Leinon väitöstutkimuksen lisäksi Helsingin yliopistosta psykologi Sanna Järvisen psykologian lisensiaattitutkintoon tähtäävä hoitoalan henkilöstön yleiseen jaksamiseen ja työuupumukseen liittyvä tutkimus sekä Pirkanmaan ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijoiden Saara-Liisa Tarvaisen ja Tiina Simolinin opinnäytetyöhön tähtäävä tutkimus vapaaehtoistyöntekijöiden kokemuksista kuolevan potilaan ja hänen omaistensa kohtaamisesta. Myös Hoitokodin vapaaehtoistoiminnan ohjaaja Johanna Colliander aloitti omaan terveystieteiden maisteritutkintoon tähtäävän pro gradu- työnsä vapaaehtoistyöntekijöiden työhyvinvoinnista suomalaisissa saattohoitokodeissa.

Muussa yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa korostui juhlavuositeema. Satoja yhteistyökumppaneita kutsuttiin ja tavattiin varsinaisena juhlapäivänä sekä myös juhlaseminaarissa. Jo edellisvuonna Hoitokoti onnistui olemaan useilla kirjoituksilla esillä: Juhlavuonna toimittaja Anu Kylven teki Eeva-lehteen reportaasin saattohoidosta Pirkanmaan Hoitokodissa ja toimittaja Pirjo Lääperi taas haastatteli Hoitokodin potilasta ja henkilökuntaa Kirkko ja Koti – lehteen. Fysioterapialehdessä julkaistiin Hoitokodin fysioterapeutin haastattelu ”Fysioterapeutina saattohoitokodissa”. Joulun alla Pirkanmaan Sanomissa julkaistiin toimittaja Salli Saarisen artikkeli ”20 joulua Hoitokodissa”. Tamperelaisessa kirjoitettiin Hoitokodin joulukuusimyynnistä. Samassa jutussa päästiin kertoamaan yleisemminkin joulunvietostamme.

Hoitokoti osallistui perinteisesti Tampere-päivään avoimilla ovillaan. Avoimia ovia toteutettiin myös neljän eri taidenäyttelyn yhteydessä. Helmikuussa Erna Ruokonen piti taidenäyttelynsä ”Kaiken maailman ihmisiä”. Hoitokoti sai luvan myös käyttää yhtä hänen tauluaan juhlakirjan kansikuvana. Maaliskuussa hallintoneuvoston jäsen Ulla-Kaija Lammi piti ”Kukkia ja muuta iloa silmälle” näyttelynsä, syyskuussa alkoi vapaaehtoistyöntekijä Irja-Leena Puolamäen tilkkutyönäyttely ja lokakuussa toimittaja Pirjo Lääperi ja Inion Oy:n klinisen tutkimuksen johtaja Merja Kurkinen pitivät akvarellien ja valokuvien yhteisnäyttelyn ”Tunnelmia ja tuokiokuvia”.

Hoitokodin edustajat olivat itse aktiivisia kirjoittajia ja julkaisivat toimintavuoden aikana useita artikkeleita ja kirjoituksia:

Colliander, J. 2008. Vapaaehtoistyöntekijät voimavarana kuolevan hoidossa. ss. 121-131. Teoksessa Grönlund, E. ym. (toim.) Sairaanhoitaja ja kuolevan hoito. Sairaanhoitajaliitto. Silverprint Oy, Sipo.

Grönlund, A & Leino, T. 2008. *Hoitoneuvottelu – saattohoidon tärkeä työväline*. ss 37-48. Teoksessa Grönlund, E. ym. (toim.) *Sairaanhoitaja ja kuolevan hoito*. Sairaanhoitajaliitto. Silverprint Oy, Sipoo.

Minkkinen, A (toim.). 2008. *Saattohoito – elämää ennen kuolemaa*. Pirkanmaan Hoitokodin 20-vuotisjuhlakirja. Öhrling Oy. Tampere.

Surakka, T. 2008. *Pirkanmaan Hoitokoti- 20 vuotta saattohoitotoimintaa Suomessa*. Palliatiivinen hoito Toukokuu 2008.26: 4 - 6.

Surakka, T. (ym.). 2008. *Osastonhoitaja ja johtaminen*. Hygieia. Tammi. Helsinki.

Surakka, T. 2008 *The nurse manager's work in the hospital environment during the 1990s and 2000s>: responsibility, accountability and expertise in nursing leadership*. *Journal of Nursing Management* 5(16): 525 – 534.

Surakka, T., Lehtipuu-Vuokola, L. & Häihälä, E. 2008. *Pirkanmaan Hoitokodissa omaisten tukeminen on osa hyvää saattohoitoa*. *Sairaanhoitaja* 9 (81): 18 - 20.

Kansainvälinen toiminta oli myös juhluvuotena vilkasta. MBA-koulutuksessa olevat saksalaiset lääkärit kävivät jo lähes perinteeksi muodostuneella tutustumiskäynnillä Pirkanmaan Hoitokodissa toukokuussa. Toukokuussa Timo Leino osallistui Norjassa pidettyyn EAPC:n tutkimuskonferenssiin. Heinäkuussa Tiina Surakka tutustui San Franciscossa 25- paikkaiseen Laguna Honda Hospiceen. Elokuussa Lions-klubien kansainvälinen presidentti Albert F. Brandel puolisonsa Maureen Murphy paikallisten leijonaedustajien isännöimänä tutustuivat Hoitokotiin. Elokuussa Eila Häihälä, Timo Leino, Helena Leino ja Arja Grönlund olivat kouluttamassa Viljandissa, Virossa. Lokakuun lopussa Tiina Surakka osallistui neljänteen Itämeren maita koskevaan kansainväliseen palliatiivisen hoidon symposiumiin kutsuluennoitsijana aiheesta ”Palliative and Hospice Care in Finland”.

11. Arvio tulevasta kehityksestä

Lähitulevaisuuden haasteet liittyvät yhä vahvemmin talouteen. Ei välttämättä riitä, että Hoitokoti on vakiinnuttanut toimintamallinsa Pirkanmaalla tärkeänä saattohoitopalvelujen tarjoajana ja saattohoidon kehittämisen puolesta puhujana, tarvitaan myös kunnallista tahtotilaa käyttää näitä palveluja. Pirkanmaan Hoitokodin talous on äärimmäisen riippuvainen kuntien taloudellisesta tilanteesta, joka heikkenee tulevina vuosina.

Työvoimavaltaisena organisaationa jo tehdyt ja tulevat palkkaratkaisut heijastuvat suoraan saattohoitopäivän

hintatasoon. Toiminnan laadukkuus on osoitettava sekä palvelujen maksajille että käyttäjille ja siksi toimintajärjestelmän järjestelmällinen ulkopuolinen arviointi ja siihen liittyvä sertifiointi on osa Hoitokodin normaalia kehittämistä myös tulevina vuosina

Potilaat ja omaiset toivovat hyvää saattohoitoa. Myös Hoitokotiin pääsemistä toivotaan ja siksi yhteistyökumppaneille painotetaan riittävän ajoissa tehtävän lähetteen tekemistä. Edelleen paikkojen oikea-aikainen riittävyys on haaste. Suunta on kuitenkin huolestuttava: esimerkiksi vuonna 2008 52 ja vuonna 2007 yhteensä 54 potilasta kuoli ennen kuin ehti Hoitokotiin (v. 2006/31 , v. 2005/ 27). Edelleen Hoitokodin kuusi majatalohuonetta olisi otettavissa potilaiden käyttöön, mutta henkilökunnan varaaminen toiminnan lisäämiseen edellyttäisi tilaajilta etukäteistä sitoutumista paikkojen lisäykseen.

Vielä viime vuonna työvoiman saatavuus ja erityisesti sairaanhoitajien saaminen määräaikaan sijaisuuksiin oli haaste. Työvoimatilanne muuttui loppuvuodesta 2008 ja alkuvuodesta Hoitokoti sai rekrytoitua viisi uutta sairaanhoitajasijaista. Tilanteet kuitenkin muuttuvat nopeasti ja siksi esimerkiksi opiskelijarekrytointia on kehitettävä jatkuvasti.

Vielä edellisvuonna suurena haasteena nähtiin uuden lähijohtajan rekrytointi. Elokuussa 2008 aloittanut osastonhoitaja Pia Stenvik on ammattitaitoisesti ja potilaslähtöisesti lähtenyt kehittämään saattohoitotyötä omassa hoitotyön lähijohtajan roolissaan. Voidaan sanoa, että tältä osin Pirkanmaan Hoitokodin korkeatasoinen saattohoitopalveluiden jatkuvuus on taattu pitkälle tuleville vuosille.

12. Talous

Hoitokodin alijäämä vuonna 2008 oli 21 822,67 euroa. Varsinaisen toiminnan tuottojen ja kulujen erotus (kuluja jäämä) oli 171 666,30 euroa. Varsinaisen toiminnan kulujäämä kasvoi vuodesta 2007 peräti 179 684 euroa. Varainhankinnan ja sijoitustoiminnan tuottojäämät eivät riittäneet varsinaisen toiminnan kulujäämän kattamiseen, joten tilikauden tulos oli tappiollinen.

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 2 291 361 euroa ja ne kasvoivat vuoteen 2007 verrattuna 3,0 %. Valtaosa varsinaisen toiminnan tuotoista on kuntamyyntejä, joita kertyi yhteensä 2 046 641 euroa. Tampereen kaupungin suora osuus kuntamyynteistä oli 771 900 euroa (37,7 %), Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin 1 223 447 euroa (59,8 %) ja muiden kuntien 51 294 euroa (2,5 %). Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kautta tulleista potilaista valtaosa oli myös tamperelaisia. Tamperelaisten kokonaisosuus oli 95 % (v. 2007 93 %) kuntamyynteistä.

Potilasmaksutulot olivat 7 525 euroa. Potilasmaksu-

ja peritään vain kotihoito- ja päiväkeskustoiminnasta. Potilasmaksut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Itse maksavia potilaita ei ollut ja osastohoidossa olevien potilaiden potilasmaksujen perimisestä huolehti ao. kunta tai kuntayhtymä.

Majatalotuotot olivat 51 376 euroa. Majatalo huoneista kaksi oli kirpputorikäytössä, jolloin niitä käytettiin Hoitokodin varainhankintaan. Muut tuotot olivat 52 729 euroa.

Avustustulot olivat 133 090 euroa, josta RAY:n toiminta-avustus oli 116 000 euroa ja Tampereen kaupungin avustus 17 000 euroa. RAY:n ja kaupungin avustukset saatiin kotihoito- ja päiväkeskustoimintaan. Lisäksi RAY:n rahoitti omais- ja vapaaehtoistyöntekijöiden toimintaa sekä hengellistä tukemista näiden kaikkien osana.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat 2 463 028 euroa ja kasvoivat vuoteen 2007 verrattuna 11,1 %. Henkilöstökulut kasvoivat 11,0 % vuodesta 2007. Kulujen kasvu johtuu mm.

- työehtosopimukseen perustuvista korotuksista
- henkilöstömäärän kasvusta
- elintarvike-, lääk- ja hoitotarvikkeiden kasvusta
- sertifiointikuluista (laatusertifikaatti) sekä
- 20-vuotisjuhlakuluista

Varsinaisen toiminnan kulujäämä oli 171 666 euroa. Vuonna 2007 tuottojäämä oli 8 018 euroa ja 2006 tuottojäämä 4 008 euroa.

Varainhankinnan nettotuotto oli 133 445 euroa. Hoitokoti sai kertomusvuonna testamenttilahjoituksia Melania Kiriloffilta sekä Pirkko ja Hilma Heinolta. Pirkanmaan Rotaryt järjestivät Tampereen Tuomiokirkossa Hoitokodin hyväksi 13. kerran perinteisen joulukonsertin. Tuottoa joulukonsertista tuli noin 10 000 euroa. Lisäksi yksityisiä lahjoituksia saatiin yhteensä noin 52 000 euroa, joista suurimmat tulivat seuraavilta tahoilta:

- Tyyne Uotila
- Antti ja Liisa Turtonen
- Veljekset Mattila
- Tero Lindell
- Helvi Veneskosken muistolle
- Pirkko Laakkosen muistolle
- Kolehti, Pyyntikin seurakunta
- Oriveden Erikoiselementti Oy
- Tampereen Sähköpalvelu Oy
- Pirkanmaan Syöpäyhdistys
- Teatterin Ystävät

tyi noin 32 000 euroa. Lisäksi Hoitokoti sai erilaisia tavaralahjoituksia. Taitelijat Anna-Liisa Tarvainen ja Kristiina Pajukangas lahjoittivat oman työnsä eli kappelin eteisseinän laseerausmaalaamisen Hoitokodille.

Hoitokoti myi Kari Koskimaalta vuonna 2007 testamenttilahjoituksena saamansa omakotitalon. Myynnistä ei syntynyt myyntivoittoa eikä -tappiota. Sijoitustoiminnan tuotot kertyivät vuokra- sekä korko- ja osinkotuotoista. Kulut olivat suurimmaksi osaksi osakehuoneistojen ylläpitokuluja. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuotto oli 16 398 euroa, vähennystä edellisestä vuodesta 28 647 euroa. Vähennys johtuu osakehuoneistojen ylläpitokulujen kasvusta ja rahasto-osuuksien arvonalentumisesta.

Tilinpäätöslaskelmat ja talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelma ja tase sekä talousarvion toteutumisvertailu vuodelta 2008 ovat liitteenä.

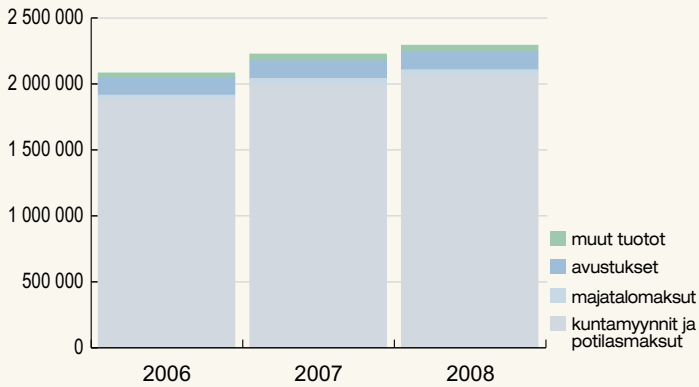
Investoinnit

Hoitokodin investoinnit vuonna 2008 olivat 130 965 euroa. Suurimpia investointeja olivat vesikattosaneeraus ja kulunvalvonta.

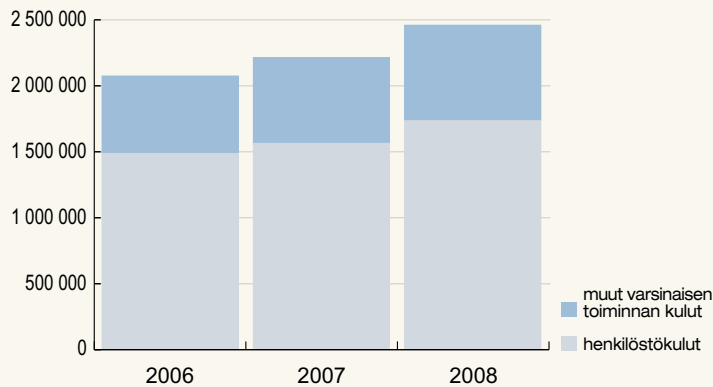
Hoitokodin vakavaraisuus ja maksuvalmius

Hoitokodilla ei ole pitkäaikaisia lainoja. Hoitokodin omaisuus ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin laskutuksessa noudatettiin ennakkolaskutusmenettelyä. Laskutus tasattiin palvelujen toteutuneen käytön mukaisesti tammikuussa 2009.

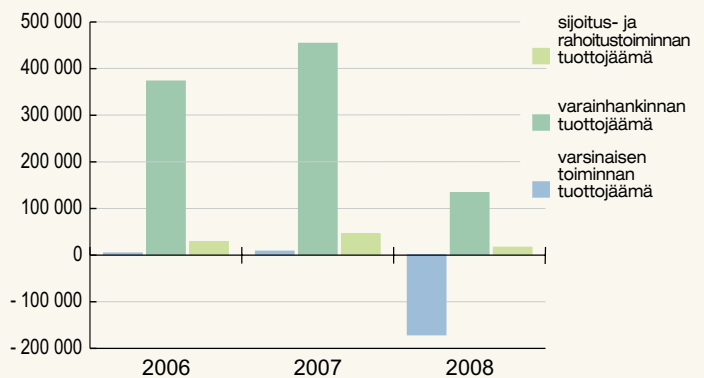
Kuvio 5. Varsinaisen toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2006-2008

Kuvio 6. Henkilöstökulut ja varsinaisen toiminnan kulut 2006 – 2008

Kuvio 7. Varsinaisen toiminnan kulujäämät sekä varainhankinnan ja sijoitustoiminnan tuottojäämät 2006 - 2008

Tuloslaskelma 1.1.2008 - 31.12.2008

	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
Varsinainen toiminta		
Tuotot	2 291 361,44	2 224 657,04
Henkilöstökulut	-1 738 135,70	-1 566 187,26
Poistot	-100 252,20	-93 408,67
Muut kulut	-624 639,84	-557 043,05
Yhteensä	-2 463 027,74	-2 216 638,98
Tuottojäämä	-171 666,30	8 018,06
Varainhankinta		
Tuotot	144 931,44	468 858,30
Kulut	-11 485,57	-15 107,89
Tuottojäämä	133 445,87	453 750,41
Tuottojäämä	-38 220,43	461 768,47
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	65 737,76	58 417,12
Kulut	-49 340,00	-13 371,90
Tuottojäämä	16 397,76	45 045,22
Tilikauden ali-/ylijäämä	-21 822,67	506 813,69

Tase 31.12.2008

	31.12.2008	31.12.2007
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	4 104,42	5 472,56
Aineelliset hyödykkeet	1 511 479,75	1 679 399,25
Sijoitukset	447 120,04	447 120,04
Yhteensä	1 962 704,21	2 131 991,85
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	12 111,20	14 802,00
Siirtosaamiset	137 458,99	119 200,16
Yhteensä	149 570,19	134 002,16
Rahoitusarvopaperit	1 304 137,12	1 330 924,23
Rahat ja pankkisaamiset	330 111,16	126 736,40
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 783 818,47	1 591 662,79
Vastaavaa yhteensä	3 746 522,68	3 723 654,64
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Säätiön peruspääoma	16 818,79	16 818,79
Rahastot	2 164 359,42	2 164 359,42
Ed. tilikausien ylijäämä	1 211 907,59	705 093,90
Tilikauden ylijäämä	-21 822,67	506 813,69
Yhteensä	3 371 263,13	3 393 085,80
Vieras pääoma		
Lyhytaikaiset		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	51 697,79	44 010,46
Muut velat	32 553,25	31 784,15
Siirtovelat	291 008,51	254 774,23
Yhteensä	375 259,55	330 568,84
Vastattavaa yhteensä	3 746 522,68	3 723 654,64

Talousarvion toteutuminen

	Tilinpäätös 2007	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2008	Muutos % 2008/2007	Toteutunut %
Varsinaisen toiminnan tuotot					
Korvaukset kunnilta	1 981 276	2 046 641	1 942 000	3,3	105,4
Potilasmaksut	6 225	7 525	6 000	20,9	125,4
Majatalotulot	52 086	51 376	50 000	-1,4	102,8
Avustukset	133 054	133 090	134 000	0,0	99,3
Muut tuotot	52 016	52 729	41 000	1,4	128,6
Yhteensä	2 224 657	2 291 361	2 173 000	3,0	105,4
Varsinaisen toiminnan kulut					
Palkat	1 281 274	1 425 837	1 390 000	11,3	102,6
Muut henkilöstökulut	284 914	312 299	340 000	9,6	91,9
Henkilöstökulut yhteensä	1 566 187	1 738 136	1 730 000	11,0	100,5
Poistot	93 409	100 252	80 000	7,3	125,3
Muut kulut	557 043	624 640	502 000	12,1	124,4
Yhteensä	2 216 639	2 463 028	2 312 000	11,1	106,5
Tuottojäämä	8 018	-171 666	-139 000	-2 241,1	123,5
Varainhankinta	453 750	133 446	57 000	-70,6	234,1
Tuottojäämä	461 768	-38 220	-82 000	-108,3	46,6
Sijoitustoiminta	45 045	16 398	42 000	-63,6	39,0
Tilikauden ylijäämä	506 813	-21 823	-40 000	-104,3	

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Syöpöpotilaiden Hoitokotisäätiön hallintoneuvostolle

Olemme tarkastaneet Syöpöpotilaiden Hoitokotisäätiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2008. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen vastuu

Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa myös kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyskärsiä ja että hallituksen jäsenet ovat toimineet säätiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on suoritettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitteemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa 21.822,67 euron alijäämää ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnasta sekä tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia. Säätiön varat on asianmukaisesti sijoitettu. Säätiön toimielimien jäsenille ei ole maksettu palkkioita.

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Tampereella, maaliskuun 31. päivänä 2009

Tero Lindell, KHT

Mirja Juusela, KHT

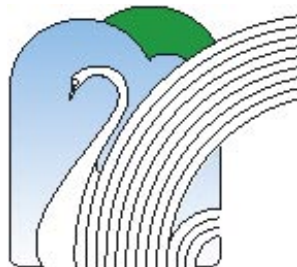
Idman Vilén Grant Thornton Oy

KHT-yhteisö

Pellavatehtaankatu 19 A
PL 552
33101 Tampere

Grant Thornton International Ltd:n jäsen

Y-tunnus 0206206-1
Kotipaikka Tampere

Pirkanmaan Hoitokoti
Lääkärintie 13, 33520 Tampere
Puhelin (03) 313 221, Fax (03) 313 222 50
hoitokoti@pirkanmaanhoitokoti.fi
www.pirkanmaanhoitokoti.fi